

Føroyar í seinna heimsbardaga:

Skansi í Atlantshavi

Breta høvdu longu tá teir fóru at herseta Føroyar ætlanir um at gera tær til ein flogskansa í Norðuratlantshavi, men ætlanirnar komu í drag, tí teir funnu ongi hóskaandi pláss til flogforini at seta seg

Niels Juel Arge, útvarpsstjóri, greiðir millum annað frá, hvussu flogvallarbyggingin í Vágum kom í lag undir krignum í tí fimtu bókini um stríðsárin, sum just er útkomin.

Longu við fyrsta farti til Føroya sendu bretar eitt lið at kanna, hvar teir kundu gera flogstöð til sjóflúgvarar og lendingabreyt til landflúgvarar.

Mennir fóru heim aftur við teimum boðum, at hetta bar ikki til. Lendið var illa hóskaandi, og veðurlikindini í Føroyum vóru ikki til flugving.

Tí datt ætlanin niður fyrri, men bretska flotin strongdi á stjørnina og vildi hava eina flogstöð í Føroyum at luttaka í stríðnum um Atlantshavið.

Maxton velur Vágar

Endin var, at gjørt var eitt projekt yvir flogvøll í Sandoyinni, men tá RAF-maðurin Leo Maxton var sendur til Føroya at eftirkanna ætlanirnar, kom hann eftir, at best var at byggja í Vágum.

Har vóru lagdar ætlanir um at byggja eina flogstöð við bæði sjóflúgvara-

stöð og flogvøll og ætlanin var grundað á, at eini 50 flogfær skuldu kunna hava stöð í Føroyum.

Men byggiarbeiðið gjørdist drúgvri enn menn høvdu roknað við, og teir máttu brúka nógv meiri fólk enn væntað. So nógvur mögvur var, har flogvøllurin skuldi gerast, at tað bar ikki til at koyra alt burtur.

Eingismenninir settu slanguna á til endan og spulaðu fleiri 100 tons oman eftir ánni, so sörvingar vóðu í mögvi niðri á sandinum.

Litið er áður skrivað um hesa størstu verkætlan, sum nakrantíð er sett í verk í Føroyum.

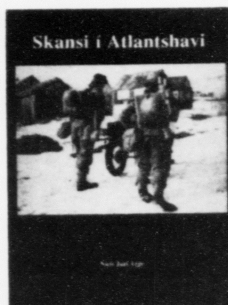
Fútin og amtmaðurin stríðast

Tað mundi ikki vera lætt at vera danskur embætismaður í Føroyum undir bretska herseiting og harðari politiskari andstöðu.

Og meir enn eina ferð var ósemja millum teir ovastu donsku embætismenninir í Havn. Serliga var il millum amtman og fúta.

Eingismenninir vildu hava fútan frá, tí teir hildu ikki, at hann rokta

Niels Juel Arge — skrivur eina bók afturat um stríðsárin. Hon kemur næsta ár og verður tann sætta og seinasta í røðini

Skipaflotin kroystur

Skipaflotin var kroystur á so mangan hátt, tí alt var so vágið. Vandafult var at keypa fisk fyrri egna rokning í Íslandi, og vandfult var at sigla til marknað.

Fleiri reiðarum dámdi best at sigla fyrri íslenska rokning, men fiskimanna-feløgnum dámdi ikki so væl hesa siglingina, tí nógvir sjómenn gingu fyrri einki.

Í 42 fóru summi skip aftur til fiskiskap undir Føroyum og Íslandi og fingi goðan fong, og samtundis arbeiddi tingið við ætlanum um at fáa skipa bygging í lag fyrri tey skip, sum flotin misti.

Men tað var ikki bara sum at siga tað at fáa nýggj skip undir krignum, og fleiri gamlar dangur vóru settar aftur í sigling.

Hendan fimta bókini hjá Niels Juel Arge um stríðsárin kostar 288,00 krónur, og er at fáa í bóka-búðunum. Bókin er prýdd við meir enn 150 myndum, og Hestprent hevur staðið fyrri prentumsitingini.

Bókin er 225 síður.

Jólaalendarin hjá Barnabata komin

Aftur í ár fara KFUM skotarnir og Føroya Skotasamband at selja Barnabataalendaran um alt landið.

Kalendarin verður at fáa til keyps í Skotabúðini í Tórshavn, tlf. 17777 — 11075 (14-17). Jólaalendarin kostar 30 kr., og fer Barnabati at lata Klaksvíkar sjúkrahúsi eina kuvøsu.

Barnabati stuðlar eisini á henda hátt ung-

dómsarbeiði í Føroyum, skotarnir fáa helvtina av inntøkuni av jólaalendaranum.

Jólaalendarin verður syndur í Barnaløtuni í sjónvarpinum. Óli Petersen hevur tekið og Steinbjørn B. Jacobsen hevur skrivað søguna, ið er fyrri yngri børn.

Við vón um goða undirtøku takkar Barnabati øllum, ið stuðla felagnum.

Bella Katrina og Othello

Mánakvöldið kl. 20.00 verður bókmentakvöld á Landsbókasavninum.

Oddvør Johansen fer at lesa úr stuttsøgusavni sinum »Bella Katrina«, sum kemur nú fyrri jól.

Og Hanus Andreassen fer at greiða frá arbeiðinum at týða sjónleikin »Othello« hjá William Shakespeare til føroyskt. Týðingin kom út seint í summar.

Kór og orkestur

Í morgin kl. 15.30 hava Tórshavnar Kamarkór og Føroya kamarorkestur konsert í Kommunuskúlahøllini í Havn.

Á skránni eru millum annað kórsatsir a'capella hjá Sibelius og Heinrich Isaacs.

Orkestrið spælir Concerto Grosso opus 6 nr. 1 hjá Corelli, Kanny Sambleben stjórnar.

Konserten endar við, at Ólavur Jøkladal stjórnar kórnum og orkestrinum og verkini eru motett fyrri dupultkór (8-raddað) »Herr, wenn ich nur dir habe« hjá Heinrich Schutz, koralkantat »Verleich uns Frieden gnädiglich« hjá Felix Mendelssohn og kór úr operuni »Orfeus og Euridice« hjá Chr. W. von Gluck.

Finskar nætur

Filmsfelagið sýnir í morgin kl. 15.00 í Sjonleikarhúsinum finskan film, sum er ein áhugaverd ferð inn í menniskjalyndið

Nøkur vinfólk hava ikki sæst í fyra ár, og tí avgera hjúnini Mikka og Liisa at halda eina litla summarveitslu í húsum sinum í skergarðinum, so tey øll kunnu vera saman aftur.

Veitslan byrjar væl, tey fimm vinfólkini hugna sær óført, tey fara í sauna saman og ballast iðin alla náttina.

Men longur liður út á

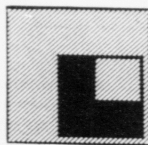
náttina, hvassari gerst orðadrátturin teirra millum, og alt tey vanliga goyma innani sær kemur til sjónar. Uppgerðin millum faðir og dóttur er óðilig, og kann sigast at vera ein tann besta lýsingin í norðurlenskum filmi.

Filmurin visir okkum vanlig menniskju, sum í gerandisdegnum fjala seg aftan fyrri skortar, og sum

drukkin tora at visa innistongda ílsinnið.

Erkko Kivikoski hevur leikstjórnað. Filmurin er gjørdur í 1981, tað tók bert 22 dagar at framleiða hann, og kostaðurin var bert 1,4 milj. kr., so ikki altíð nýttist at vera so kostnaðarmikið at náa einum góðum úrsliti.

Filmurin varar 85 minuttir.

Filmsfelagið skipar fyrri jólafeitslu við stuttfilmum 16. desember á Blinda-stovninum. Tekningarlisti til veitsluna liggur frammi í Sjonleikarhúsinum í sambandi við sýningarnar sunnudagin. Allir limir við máka eru sera vælkomnir, sigur Filmsfelagið.